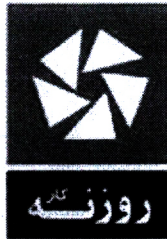

مهندسی سینما

برنامه‌ریزی و دستیاری کارگردان به عنوان
مدیریت فرایند و کنترل پروژه‌های فیلم‌سازی

حامد پوراسفندیانی

فهرست مطالب

۱۳	کلیات، مراحل یک پروژه فیلم‌سازی یا از صفر تا صد یک فیلم
۱۵	مراحل دوره حیات فیلم
۱۶	شکل‌گیری (ایجاد)
۱۸	فاز پیش‌تولید
۱۹	فاز تولید
۲۰	فاز پس‌ازتولید
۲۰	فاز عرضه
۲۴	زیرپروژه‌های اصلی یک پروژه سینمایی عام
۲۴	زمان مورد نیاز هر کدام از مراحل چرخه حیات یک پروژه سینمایی عام
۲۴	کسب مجوزهای لازم
۲۷	فصل یکم ، افراد شاغل در یک پروژه فیلم‌سازی یا فیلم‌ها را چه کسانی می‌سازند؟
۲۹	تمودار سازمانی
۳۱	گروه تهیه و تولید
۳۴	گروه کارگردانی
۳۹	گروه نگارش
۴۰	افراد جلوی دوربین
۴۱	گروه فیلم‌برداری
۴۴	گروه صدابرداری
۴۴	گروه چهره‌پردازی یا گریم
۴۵	گروه طراحی صحنه
۴۶	گروه طراحی لباس
۴۷	گروه تدارکات
۴۹	گروه جلوه‌های ویژه

مراحل دوره حیات یک فیلم

در این فصل، در پی پاسخ به این سوالات هستیم: به چه ترتیب، فیلم‌ها ساخته می‌شوند، مراحل اصلی ساخت و ارائه یک فیلم کدام هستند و به عبارتی، هر فیلم از صفر تا صد چه گام‌هایی را طی می‌کند تا از یک ایده چندخطی به فیلمی روی پرده و یا یک دی‌وی‌دی در خانه مخاطبان‌اش مبدل گردد؟

مراحلی که یک فیلم در دوره حیات خود طی می‌کند، عموماً شامل شکل‌گیری ایده، تدوین طرح و در نهایت بسط و نهایی‌سازی داستان فیلم (فیلم‌نامه‌نویسی)، کارگردانی، بازیگری، فیلم‌برداری، صدابرداری، تدوین، جلوه‌های ویژه و امور فنی، تا در نهایت بازاریابی و اکران فیلم است.

در تولید کالاهای صنعتی، گروه‌های مختلفی در امر تولید، سرمایه‌گذاری و مشارکت دارند تا در یک خط تولید مستمر و گام به گام، محصولی نهایی و قابل عرضه حاصل شود. همین خط تولید را نیز با اندکی تسامح، می‌توان برای یک فیلم سینمایی در نظر گرفت. فیلم‌نامه‌ای در جریان تولید قرار می‌گیرد و در این فرآیند کارگردان نقش

سرْمهندس را به عهده می‌گیرد. افراد و گروه‌های دیگری نیز، بنا به نیاز، در این تولید با وی مشارکت می‌کنند تا تحت نظارت کمی تهیه‌کننده و کیفی کارگردان، کالایی به نام فیلم تولید شود. بدین جهت است که باید گفت صنعت سینما نیز، کالای خود را در خط تولید می‌سازد و همانند سایر فعالیت‌های تولیدی، مسیر تبلیغ و توزیع را تا رسیدن به مخاطب (مصرف‌کننده) طی می‌کند. تفاوت در این جاست که خط تولید هر فیلم، به دلیل خاصیت این صنعت، به طور موقت دایر می‌شود و پس از تولید یک محصول، خط تولید برچیده شده و برای تولید محصول دیگر، خط تولید جدیدی تشکیل می‌گردد. بدین ترتیب، تولید، یک عامل ماندگار و مستقر نبوده و تشکیل سازمان تولید، ایجاد مدیریت تولید و استقرار خط تولید، پدیده‌ای موقت است (دادگو، ۱۳۷۰).

در تلاشی جمعی و همسو نویسندگان، تهیه‌کنندگان، کارگردانان، هنرپیشگان، فیلم‌برداران، تدوینگران، آهنگسازان و ... می‌کوشند تا به فیلم‌نامه جان بدهند. بدین جهت است که فیلم‌های سینمایی «هنری جمعی» اند، ترکیبی منحصر به فرد و بی مانند از «دید هنری» و یک «بازار تجاری» (سیگر، ۱۳۸۸) زیرا از یک طرف، خروجی کوشش‌های هنرمندانه نویسندگان، تهیه‌کنندگان، کارگردانان، بازیگران و تکنسین‌هایی است که به صورت هماهنگ و همسو برای خلق اثری هنری تلاش می‌کنند و از سویی دیگر، با همکاری شرکت‌های بازاریابی و تبلیغاتی، شرکت‌های پخش، شبکه‌های توزیع و پردیس‌ها و سالن‌های نمایش، محصول تولید شده در اختیار مخاطبین قرار می‌گیرند و بدین ترتیب چرخه شکل‌گیری، تولید و عرضه، کامل می‌گردد.

شکل‌گیری (ایجاد)^۱

در سینمای امروز، که اقتصاد مفهومی کلیدی در آن است، چرخه‌ی صنعت از مرحله‌های مقدماتی تعریف و بسط ایده و طرح، آغاز به کار می‌کند. در این مرحله ابتدایی، عموماً تهیه‌کننده با همکاری یک فیلم‌نامه‌نویس ایده اولیه‌ای را به طرح مبدل می‌کنند. این ایده می‌تواند اقتباسی از داستان، رمان، نمایشنامه، یک فیلمنامه دیگر، حتی یک بازی رایانه‌ای،

¹ Development